

УДК 327.5:477

<http://doi.org/10.46869/2707-6776-2023-23-4>

Лакішук Д.М.

<https://orcid.org/0000-0003-3804-9806>

СПЕЦИФІКА ДОПОМОГИ ДЕРЖАВ ЗАХОДУ УКРАЇНІ У ВІЙНІ З РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ

У статті досліджуються особливості підтримки України провідними державами трансатлантичного регіону у війні з РФ. Зазначається, що найбільшу підтримку України з моменту повномасштабного вторгнення військ Росії здійснюють США, а також країни ЄС, зокрема Німеччина, Франція, Італія тощо. Окремо виділяється допомога, що надається Україні Великою Британією, яка має змогу діяти швидше й активніше поза структурою ЄС. Також наголошується на достатньо інтенсивній допомозі країн Скандинавії, які в тій чи іншій мірі, як самостійно так і в коаліції одна з одною, й іншими країнами Європи, доєднуються до спільних зусиль у протистоянні демократії диктатурі.

Констатується, що під кінець другого року війни України та РФ, постають певні питання щодо подальшої підтримки України партнерами – як змінюються ті чи інші пріоритети відповідно до внутрішньополітичної ситуації в певній країні. Зазначається, що попри різновекторність думок щодо подальшої допомоги Україні, все ж заяви лідерів країн, їх реальні кроки у формуванні безпекової політики, що мають на меті зміцнення їх обороноздатності, включно з поглибленням співпраці в оборонній сфері з Україною, дають підстави говорити про довгострокову перспективу їх підтримки української держави. Беззаперечною є теза про те, що нинішня трансформація міжнародного порядку залежить від того, як і наскільки рішуче проявлять себе країни Заходу у такого ґатунку дестабілізації, наскільки консолідованими будуть їх дії на захист демократичних цінностей на протизвагу зростаючому авторитаризму, адже війна в Україні є лише одним з проявів цього глобального протистояння.

Ключові слова: Україна, РФ, війна, США, провідні країни Європи, міжнародна допомога.

З початком широкомасштабного вторгнення в Україну російських військ 24 лютого 2022 р. безпекова політика країн трансатлантичного регіону набуває нових обрисів, що відповідають дійсному стану міжнародної безпеки. Надважливим стає не лише укріплення обороноздатності кожної з них, але й попередження поширення безпосередньої військової загрози шляхом надання Україні військової, фінансової і гуманітарної допомоги (відповідно до власних спроможностей, політичної волі, участі у військово-політичних та економічних організаціях). Загалом близько 40 країн світу надали Україні військовою, гуманітарну та фінансову підтримку на суму майже 185 млрд. доларів. Найбільшими донорами України за весь період є США та Німеччина [1].

Від початку російського вторгнення США виділили Україні понад 70 млрд. доларів (0,33% від внутрішнього валового продукту країни), в цю суму входить понад 43 млрд. доларів військової допомоги. Через більш ніж півтора року після початку війни в Україні громадська підтримка фінансування війни у США коливається, особливо серед республіканців.

Усю допомогу, яку Україна отримує від США, можна розділити на три категорії: оборонна (або безпекова) допомога; пряма бюджетна допомога; гуманітарна, відновлювальна та інша допомога. Зокрема, безпекова допомога йде за трьома напрямками: те, що виділяється рішеннями президента США із запасів; специфічні закупівлі зброї для України; іноземні закупівлі, які використовуються для всіх партнерів. На всі три програми Конгрес виділяє значні ресурси, і щотижня за однією з них оголошуються нові пакети, які виділяються Україні [2].

В жовтні 2023 р. Білий дім подав бюджетний запит до Конгресу США, що пропонує фінансування додаткових видатків на допомогу Україні, Ізраїлю та інших партнерів на суму близько 105 млрд. доларів. Найбільша частка – близько 61,4 млрд. доларів – передбачена для України, або пов'язана з Україною. У разі його прийняття 61,4 млрд доларів для України буде розділено на три категорії:

1. Оборонні видатки — 46,1 млрд. доларів:

– 18 млрд. доларів на поповнення оборонних товарів зі складів Пентагону; відшкодування витрат на оборонні послуги та військову освіту і підготовку, надані уряду України (що дає можливість виділяти допомогу за програмою PDA);

– 12 млрд. доларів для ініціативи Ukraine Security Assistance Initiative;

– 1,7 млрд. доларів для програми Держдепу Foreign Military Financing для України та інших партнерів США, які зазнали впливу через війну в Україні;

– 14,4 млрд. доларів на технічну, розвідувальну підтримку, збільшення обсягів виробництва озброєння, кібербезпеку тощо.

2. Економічна, фінансова, цивільна та ядерна безпека — 14,75 млрд. доларів:

– 11,8 млрд. доларів для надання прямої бюджетної підтримки Україні;

– 2,2 млрд. доларів для підтримки нагальних потреб у відновленні та розробці програм в Україні та інших країнах регіону, що постраждали від війни;

– 360 млн. доларів для Держдепу на підтримку українського уряду у відновленні та підтримці верховенства права з акцентом на нещодавно звільнених та пошкоджених війною територіях;

– 100 млн. доларів для Держдепу на програми з нерозповсюдження, протидії тероризму, розмінування та суміжних програм;

– 149,5 млн. доларів допомоги у сфері ядерної безпеки.

3. Гуманітарна допомога:

– 481 млн. доларів на програми підтримки українцям, які перебувають в США за програмою Uniting for Ukraine, а також кошти на гуманітарну допомогу нашій державі, Ізраїлю та регіонам, які постраждали;

– 3,5 млрд. доларів для надання гуманітарної допомоги через програми Держдепу США;

– 5,7 млрд. доларів для фінансування програм USAID для задоволення зростаючих гуманітарних потреб, спричинених війною Росії в Україні, спалахом конфлікту в Газі та каскадними регіональними і глобальними наслідками цих криз [3].

Рішення щодо ухвалення додаткового фінансування стало питанням політичних торгів через розбіжності між демократами та республіканцями навколо питання захисту американського південного кордону та будівництва стіни на межі з Мексикою, яке теж є частиною цього пакета законопроектів¹.

На другому місці за обсягом допомоги Україні знаходиться Німеччина – 19,58 млрд. доларів. Через кілька днів після повномасштабного вторгнення Росії в Україну канцлер Німеччини О. Шольц заявив, що необхідно змінити ставлення до витрат на оборону країни і максимально їх збільшити. Також, Берлін, який має найбільшу економіку на Заході після Вашингтона, став другим найбільшим постачальником зброї в Україну. Додатково Німеччина оголосила про плани щорічно передавати Києву військову допомогу на 5,3 млрд. доларів до 2027 р., що є суттєвою підтримкою.

Військова допомога ФРН містить постачання зі складів Бундесверу, з боку німецької промисловості, а також спільні з партнерами постачання, які серед іншого фінансуються з коштів Ініціативи Федерального уряду Німеччини з підвищення дієздатності.

Кошти на фінансування статті з підвищення дієздатності на 2023 р. становлять загалом 5,4 млрд. євро (у 2022 р. – 2 млрд. євро) плюс повноваження на взяття зобов'язань на наступні роки в розмірі близько 10,5 млрд. євро. Ці кошти мають піти переважно на військову підтримку України. Водночас вони будуть використовуватися з метою фінансування поповнення військового майна для Бундесверу, переданого Україні зі складів Бундесверу, а також внесків Німеччини до Європейського фонду забезпечення миру, з якого своєю чергою можуть компенсуватися витрати країн-членів ЄС на підтримку України [4].

Необхідно зауважити, що у ФРН розглядають ймовірність такого розвитку подій, коли Європа повинна буде компенсувати Україні допомогу, якщо та перестане надходити зі США. Нині європейська оборонна промисловість не в змозі запропонувати повну компенсаторну можливість цього, деякі галузі потребують до десяти років на модернізацію або суттєве нарощення обсягів

---

¹ Республіканська партія наполягає на жорсткішій політиці щодо мігрантів, які намагаються потрапити до США через кордон з Мексикою. Задля посилення безпеки на південному державному кордоні конгресмени-республіканці вимагають впровадження заходів, які перешкоджали б незаконній міграції, а також стосовно тих, хто прибув до Америки й не подається на надання притулку. Такі вимоги навіть порушують гуманітарні зобов'язання США. Водночас демократи виступають за комплексний перегляд системи міграції як такої, а підхід республіканців називають надто радикальним.

потужностей (як у збройних силах, так і в промисловості й суспільстві), адже РФ нині істотно нарощує обсяги виробництва озброєнь і амуніції й погрози президента РФ В. Путіна на адресу країн Балтії, Грузії та Молдови варто сприймати дуже серйозно.

Для ФРН, як і більшості країн Європи, війна в Україні стала серйозним викликом, адже змусила повернутись до питання можливості повернення до моделей обов'язкової військової служби (загальний військовий обов'язок був скасований у Німеччині у 2011 р.) [5].

Велика Британія активно підтримує Україну від початку широкомасштабного вторгнення Росії (Об'єднане Королівство увесь цей час займало лідерську проукраїнську позицію). І головне — ця країна і донині залишається одним із найкращих друзів України, які сприяють розширенню і збільшенню допомоги від інших західних партнерів (поява в Україні американсько-британських гаубиць M777 (Lightweight Towed Howitzer) відкрила дорогу поставкам інших озброєнь аналогічного класу: польських «Крабів», французьких «Цезарів», німецьких Panzerhaubitze). Велика Британія стала першою західною державою, яка оголосила про передачу Україні сучасних бойових танків. Загалом Велика Британія надала різноманітної допомоги Україні на 11,67 млрд. доларів.

Зазначимо, що Велика Британія на початку 2023 р. виступила ініціатором створення багатомільйонного фонду з підтримки України. Зокрема, в перший пакет допомоги Україні входило багатомільйонне фінансування в рамках Міжнародного фонду на бойові можливості на мільйони фунтів, зокрема на запчастини для танків, безпілотні авіаційні системи, засоби радіоелектронної боротьби. Цей пакет був узгоджений Великою Британією, Нідерландами, Норвегією, Швецією та Данією. Ці країни-партнери, а також Ісландія та Литва, зробили колективний внесок на суму понад 520 млн. фунтів. Перший пакет підтримки залучив заявки від британських і міжнародних промислових постачальників для задоволення потреб України в отриманні летальних і нелетальних можливостей. Зокрема, понад 40 країн направили понад 1,5 тисячі пропозицій за 11 напрямками [6].

Ще однією важливою ініціативою Великої Британії спільно із Норвегією стало створення Коаліції морських сил і засобів, яка відповідатиме за посилення військово-морських спроможностей України. Її погодили під час останнього засідання Контактної групи з питань оборони України (формат «Рамштайн»). Коаліція морських сил і засобів буде розвивати довгострокову підтримку, яку Велика Британія, Норвегія та інші країни надають Україні, й допоможе Україні трансформувати Військово-морські сили, зробивши їх оперативно сумісними із силами НАТО й зміцнивши безпеку в Чорному морі. У межах коаліції Велика Британія та Норвегія передадуть Україні два мінних тральники Королівських ВМС класу Sandown. Крім того, Україна отримає 20 амфібій Viking та 23 швидкісних човни [7].

Після створення коаліції Велика Британія та Україна готуються зробити наступний крок для зміцнення безпеки у Чорному морі, а саме підписати 10-річну угоду, в рамках якої Велика Британія використає свій військово-морський досвід, щоб допомогти Україні контролювати Чорне море. Попередньо угода передбачає допомогу Україні у боротьбі з Росією, шляхом надання військової підтримки, зосередженої на військово-морських засобах, а також фінансової допомоги та обміну розвідданими. Вона також міститиме обіцянки післявоєнних «гарантій безпеки», які стримуватимуть Росію від нападу у майбутньому, включно з посиленням поставок зброї та санкціями. Крім того, ключова складова 10-річної угоди спрямована на подальшу формалізацію обміну розвідданими між Великою Британією та Україною. У рамках угоди збройні сили Сполученого Королівства продовжать свою навчальну програму «Операція Interflex», у межах якої було навчено понад 30 000 українських новобранців, що є найбільшою військовою схемою на британській землі з часів Другої світової війни [8].

Нині на тлі проблем із продовженням допомоги Україні з боку США Велика Британія та Франція заявили, що повномасштабне вторгнення Росії в Україну має завершитися поразкою для В. Путіна. Держави наполягають на тому, що агресію Росії не можна заохочувати, відмовляючи Україні у продовженні військової допомоги від ключового партнера – США. Міністр закордонних справ Великої Британії Д. Кемерон наголосив, що економіки західних партнерів України перевершують російську економіку у відношенні 25 до одного чи більше й необхідно зробити так, щоб ця економічна сила та ці зобов'язання окупилися, а підтримка України з боку Великої Британії і Франції триватиме стільки, скільки буде потрібно [9].

Ще однією європейською країною, що надає суттєву допомогу Україні у боротьбі з РФ є Франція (8,11 млрд. доларів внесків). Напрями її є такими: 10 пакетів європейських санкцій щодо Росії; підтримка кандидатури України щодо приєднання до ЄС; 30 млрд. євро, залучених на підтримку економіки України; 3,6 млрд. євро військової підтримки з Європейського фонду миру (European Peace Facility), у якому Франція є другим за значимістю донором (в цю суму не входить військова допомога, надана Україні саме і лише Францією) [10].

Значну підтримку Україні надають скандинавські держави, які сумарно надали допомоги на суму близько 9 млрд. доларів. Зазначимо, що скандинавські країни надають допомогу як окремо (через виділення пакетів фінансової допомоги), так і спільно, наприклад, об'єднуючись для закупівлі боєприпасів чи іншого необхідного для України. Також разом з Ісландією та Фінляндією (країни Скандинавії разом з цими двома державами входять в групу країн Північної Європи) скандинавські держави надали Україні значну й відчутну військову допомогу, передавши різноманітні системи озброєння, включно з дорогими системами протиповітряної оборони, основними бойовими танками

Leopard, бойовими броньованими машинами, а також артилерійськими системами та боєприпасами. З погляду військових і оборонних матеріалів загальна вартість національних пакетів допомоги від країн Північної Європи, наданих Україні з лютого 2022 р., становить приблизно 4,4 млрд. євро. Окрім національних внесків, країни Північної Європи беруть активну участь у заходах Європейського Союзу: у військовій допомозі Україні через Європейський фонд миру та у підготовці українських військовослужбовців через Місію військової допомоги ЄС.

Крім військової допомоги, усі країни Північної Європи надали Україні цивільну допомогу, включно з фінансовою, гуманітарною та екстреною підтримкою. Загальна вартість цих національних північноєвропейських заходів із лютого 2022 р. перевищила 1,5 млрд. євро [11].

Поряд з цим, лідери скандинавських країн як одноосібно так і в умовній коаліції постійно наголошують на необхідності активізації підтримки України нині та у довгостроковій перспективі як у політичній, так і фінансовій, військовій та дипломатичній сферах. Зокрема відповідне звернення із таким закликом зробили прем'єр-міністр Данії Метте Фредеріксен, прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стере, президент Фінляндії Саулі Ніністе, прем'єр-міністр Швеції Ульф Крістерссон і прем'єр-міністр Ісландії Катрін Якобсдоттір. Вони наголошують, що війна в Україні наближається до дворічної позначки, тому союзникам необхідно підтвердити підтримку України, й водночас підкреслюють, що нині зменшення підтримки України не може мати місце. Навпаки, зараз саме час заручитися підтримкою і дотримуватися планів союзників щодо того, як вони можуть допомогти Україні досягти успіху у війні, відновитися і захиститися в довгостроковій перспективі. В іншому випадку, зазначають лідери країн, це призведе до миру з меншою свободою і меншою безпекою на десятиліття, якщо не на покоління [12].

Поряд з вищезазначеними країнами суттєву допомогу надають такі європейські країни як Нідерланди, Італія, Іспанія, Польща, а також Канада та Японія.

Наголосимо, що очолювана США Контактна група з питань оборони України (так звана група у форматі «Рамштайн») є важливим координаційним форумом для міжнародних зусиль спрямованих на захист України від агресора.

Зазначимо, що до значної військової та фінансової допомоги, країни надають свої навчально-тренувальні центри для навчання українських військових, їх тренування відбуваються на новітніх зразках військової техніки з досвідченими інструкторами. Також держави надають необхідне обладнання та інструменти для підтримки матеріально-технічної бази, необхідної для безперебійного функціонування соціальної сфери (генератори, трансформатори тощо). Додатково через урядові програми та із залученням коштів місцевих бюджетів країн проходить патронаж з відбудови населених пунктів та їх життєво важливих соціальних об'єктів, що постраждали під час бойових дій. Ще одним

важливим пунктом допомоги країн Україні є їх правова підтримка та консультації щодо збору доказової бази військових злочинів, яка буде використана з метою обвинувачення в майбутньому суді.

Необхідно звернути увагу на те, що війна в Україні, яка триває майже 10 років, знаходиться на першому місці серед головних світових конфліктів (серед найгостріших конфліктів у світі – криза у Нагірному Карабаху, масові протести проти режиму в Ірані, військовий конфлікт у Ємені, громадянська війна в Ефіопії). Міжнародний інститут стратегічних досліджень (IISS) у Лондоні опублікував щорічний Огляд збройних конфліктів. У дослідженні зафіксовано 183 конфлікти станом на 2023 р., що є найвищим показником за останні 30 років. Однією з головних причин занепаду традиційних процесів врегулювання конфліктів і встановлення миру є дедалі наполегливіша політика авторитарних держав, зокрема, Китаю, Росії, Ірану, Туреччини та країн Перської затоки. Ці держави часто підтримують авторитарні режими і нехтують фундаментальними принципами міжнародного гуманітарного права. В Євразії значна кількість конфліктів спричинені територіальними суперечками, що мали місце ще з моменту розпаду СРСР, і, перш за все, відмовою Москви визнати право сусідніх держав на суверенітет і незалежність. Щодо війни в Україні зазначається, що будь-яка перспектива врегулювання повинна залежати від отримання Києвом гарантій безпеки, які забезпечать майбутню територіальну цілісність України від зовнішньої агресії [13].

Нині, на тлі загрози скорочення військової допомоги США та інших союзників, суспільні візії подальшого перебігу війни розділяються на два умовні вектори: безумовне погіршення ситуації для України до межі катастрофи та помірковано-стриманий з подальшим покращенням.

Щодо першого, то маємо констатувати, що майже два роки Україна протистоїть повномасштабній російській агресії набагато ефективніше, ніж очікувалось на початку. Водночас спроможність України продовжувати боронитись, а також повернути території, окуповані Росією, значною мірою залежить від подальшого потоку військової допомоги від західних партнерів України, в першу чергу США та ЄС. Військова допомога США Україні стала заручницею перемовин між конгресовими республіканцями й демократами щодо суворішого міграційного законодавства. У ЄС, попри історичне рішення про відкриття перемовин з Україною щодо вступу до організації, не було погоджено допомогу Україні вартістю 50 млрд. євро через вето Угорщини. Обмеження допомоги США може призвести до ефекту доміно з іншими партнерами України, а не їх активізації. Відповідно, навіть з потужностями партнерів без США навряд чи вдасться покрити дефіцит у сферах, які витягували Сполучені Штати (наприклад, США набагато швидше за ЄС нарощують виробництво необхідних боєприпасів), що призведе до зміни стратегії України на полі бою й можливості проведення подальшого контрастату.

Водночас ціна потенційної поразки України у війні з Росією для США і НАТО буде «астрономічною», як влучно зазначила прем'єр-міністр Естонії Кая Каллас: «Ми не можемо зараз говорити про втому від війни, тому що якщо ми це зробимо і здамося, тоді Путін переможе, і це означатиме катастрофу для всіх. Це означатиме більше конфліктів, більше воєн, більше браку продовольства та всілякі тривоги, які пов'язані з цим. Ось чому ми повинні докласти зусиль зараз» [14].

На противагу першому, другий вектор відхиляє наративи щодо виснаження військових запасів Заходу та втому від війни, й відкидає думку про те, що, якщо США призупинять допомогу Україні, то решта країн також наслідують цей приклад. Нині важіль впливу внутрішньої політики у США переважає зовнішньополітичний, а в ЄС точаться внутрішні дискусії щодо подальшої стратегії стосовно України. Але, попри суперечки та побоювання прямого зіткнення з РФ, Європа постачає Україні озброєння на десятки мільярдів доларів й проводить навчання українських військовослужбовців. Тобто, про втому від війни в Україні абсолютно не йдеться.

Нині разом з військовою допомогою від союзників, Україна використовує власні розробки й нарощує їх виробництво (модифікація дронів українськими розробниками знаходиться на високому рівні, а застосування дронів дальнього радіусу дії є заміником далекобійних ракет). Завдяки впровадженню передових технологій можна помітно збільшити ефективність уражень цілей та зменшити використання боєприпасів на 80-90%. Також українська промисловість поступово нарощує виготовлення власних артилерійських установок, нових БТР, колісних бойових машин піхоти, ракетних комплексів та комплексів радіоелектронної розвідки. Укладені важливі угоди зі світовими виробниками про локалізацію їхніх виробництв в Україні.

Не виключаємо й системної підтримки України – в ухваленому оборонному бюджеті США на 2024 р. на військові потреби України передбачено 300 млн. доларів. Довгострокові гарантії допомоги, серед інших, надали Данія, Німеччина, Норвегія (на 1,2 млрд., 1 млрд. і 662 млн. євро відповідно), також важливу роль щодо надання військової допомоги відіграють Швеція, Фінляндія, Ісландія та Велика Британія. Якщо раніше головним постачальником важкого військового озброєння були США (44%), то нині Європа швидко наздоганяє Штати (47%). Чи не найголовнішим елементом допомоги партнерів Україні має стати запланована на весну 2024 р. передача першої ескадрильї F-16 у рамках спільної авіаційної коаліції з Нідерландами та Великою Британією. Досягнута згода про закупку та передачу Україні 15 модернізованих бойових танків Т-72ЕА Нідерландами, Данією та Чехією; домовленість про спільну закупівлю скандинавськими країнами 155-мм боєприпасів; водночас надається допомога з навчанням, логістикою, розвіданими, системами зв'язку [15].

Отже, зважаючи на обсяги вже наданої Україні допомоги й постійні заяви країн про виділення додаткових пакетів підтримки із неухильною тенденцією

до їх збільшення та розширення на роки вперед, констатуємо, що українська держава матиме партнерський ресурс доти доки війна триватиме. Адже все більше країн у своїй риториці щодо цих подій стверджують, що Україна нині є форпостом демократії та фортецею європейських цивілізаційних цінностей, руйнування якої не можна допустити.

Список використаних джерел та літератури

1. Які країни-союзники роблять найбільший внесок у перемогу України. *Слово і діло*. 17 липня 2023. URL: <https://www.slovoidilo.ua/2023/07/17/infografika/ekonomika/yaki-krayiny-soyuznyky-goblyat-najbilshyj-vnesok-peremohu-ukrayiny>
2. Захарова О., Венжик К. Як США допомагають Україні та коли нам дадуть АТАСМС: інтерв'ю з Оксаною Маркаровою. *The page*. 14 червня 2023. URL: <https://thepage.ua/ua/politics/vijskova-dopomoga-ssha-ukrayini-intervyu-z-oksanoyu-markarovoyu>
3. В США пояснили, із чого складається \$61,4 млрд «для України». *Financial Club*. 22 жовтня 2023. URL: <https://finclub.net/ua/news/v-ssha-poiasnyly-iz-choho-skladaietsia-usd61-4-mlrd-dlia-ukrainy.html>
4. Військова допомога для України. *Сайт Посольства Федеративної Республіки Німеччини у Києві*. 12 грудня 2023. URL: <https://kiew.diplo.de/ua-uk/aktuelles/-/2549080>
5. Пісторіус: Європа компенсуватиме Києву брак допомоги США. *Deutsche Welle*. 17 грудня 2023. URL: <https://www.dw.com/uk/boris-pistorius-evropa-kompensuvatieme-kievu-brak-dopomogi-ssa/a-67747932?maca=ukr-rss-ukrnet-ukr-all-3816-xml>
6. Саєнко В. Британія пропонує створити багатомільйонний фонд на підтримку України. *УНІАН*. 15 лютого 2023. URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/britaniya-proponuue-stvoriti-bagatomilyonniy-fond-na-pidtrimku-ukrajini-12146427.html>
7. Британія та Норвегія офіційно оголосили про створення «морської коаліції» для України. *Європейська правда*. 11 грудня 2023. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/12/11/7175352/>
8. Barnes J. Britain ramps up naval support for Ukraine to 'keep Kyiv in the fight'. *The Telegraph*. 18 December 2023. URL: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/12/18/britain-plans-naval-support-for-ukraine/>
9. Turnbull A. The UK and France reiterate that Russia's invasion of Ukraine must end in failure as US aid falters. *The Associated Press*. December 19, 2023. URL: <https://apnews.com/article/france-uk-russia-ukraine-war-us-aid-fc0acc3aa9ce815a9081ebc351837490>
10. Шкіль А. Підтримка України Францією: результати останнього року. *Центр політичного консалтингу*. 1 березня 2023. URL: <https://cpc.com.ua/articles/pidtrimka-ukraini-francieyu-rezultati-ostannogo-roku>
11. Спільна заява саміту Україна – Північна Європа в м. Гельсінкі. *Сайт Офісу Президента України*. 3 травня 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/spilna-zayava-samitu-ukrayina-pivnichna-yevropa-v-m-gelsinki-82613>
12. Letter: Ukraine's partners need to stand united against Russia's illegal war. *Financial Times*. December 13 2023 URL: <https://www.ft.com/content/4ab5a177-1c04-424d-a200-78d74a7a32a1>
13. Mia I. Armed Conflict Survey 2023: Editor's Introduction. *The International Institute for Strategic Studies*. 2023. URL: <https://www.iiss.org/publications/armed-conflict-survey/2023/editors-introduction/>
14. Мельник Ю. Чому без допомоги США в Україні буде більше цивільних жертв? Думки аналітиків. *Голос Америки*. 16 грудня 2023. URL: <https://www.holosameryky.com/a/chy-mozhe-ukraina-obytyisia-bez-dopomohy-ssha/7400882.html>

15. Кудряшов Р. Гроші є. Яку допомогу отримає Україна від Заходу наступного року? *Українська правда*. 19 грудня 2023. URL: <https://www.pravda.com.ua/columns/2023/12/19/7433668/>

References

1. Yaki krayiny-soyuznyky robyat' naybil'shyy vnesok u peremohu Ukrayiny. (2023). [Online]. *Slovo i dilo*. 17 lyunya Available from: <https://www.slovoidilo.ua/2023/07/17/infografika/ekonomika/yaki-krayiny-soyuznyky-robyat-najbilshyj-vnesok-peremohu-ukrayiny> [In Ukrainian].
2. Zakharova O., Venzhyk, K. (2023). Yak SSHA dopomahayut' Ukrayini ta koly nam dadut' ATACMS: interv'yu z Oksanoyu Markarovoyu. [Online]. *The page*. 14 chervnya. Available from: <https://thepage.ua/ua/politics/vijskova-dopomoga-ssha-ukrayini-intervyu-z-oksanoyu-markarovoyu> [In Ukrainian].
3. V SSHA poyasnyly, iz choho skladayet'sya \$61,4 mlrd "dlya Ukrayiny". (2023). [Online]. *Financial Club*. 22 zhovtnya. Available from: <https://finclub.net/ua/news/v-ssha-poiasnyly-iz-choho-skladaietsia-usd61-4-mlrd-dlia-ukrainy.html> [In Ukrainian].
4. Viys'kova dopomoha dlya Ukrayiny. (2023). [Online]. *Sayt Posol'stva Federatyvnoyi Respubliky Nimechchyny u Kyievi*. 12 hrudnya. Available from: <https://kiew.diplo.de/ua-uk/aktuelles/-/2549080> [In Ukrainian].
5. Pistorius: Yevropa kompensuvatyme Kyyevu brak dopomohy SSHA. (2023). [Online]. *Deutsche Welle*. 17 hrudnya. Available from: <https://www.dw.com/uk/boris-pistorius-evropa-kompensuvatime-kievu-brak-dopomogi-ssa/a-67747932?maca=ukr-rss-ukrnet-ukr-all-3816-xml> [In Ukrainian].
6. Sayenko, V. (2023). Brytaniya proponuye stvoryty bahatomil'yonnyy fond na pidtrymku Ukrayiny. [Online]. *UNIAN*. 15 lyutoho. Available from: <https://www.unian.ua/economics/finance/brytaniya-proponuye-stvoriti-bagatomilyonniy-fond-na-pidtrimku-ukrajini-12146427.html> [In Ukrainian].
7. Brytaniya ta Norvehiya ofitsiyno oholosyly pro stvorennya "mors'koyi koalitsiyi" dlya Ukrayiny. (2023). [Online]. *Yevropeys'ka pravda*. 11 hrudnya Available from: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2023/12/11/7175352/> [In Ukrainian].
8. Barnes, J. (2023). Britain ramps up naval support for Ukraine to 'keep Kyiv in the fight'. [Online]. *The Telegraph*. 18 December. Available from: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/12/18/britain-plans-naval-support-for-ukraine/> [In English].
9. Turnbull, A. (2023). The UK and France reiterate that Russia's invasion of Ukraine must end in failure as US aid falters. [Online]. *The Associated Press*. December 19. Available from: <https://apnews.com/article/france-uk-russia-ukraine-war-us-aid-fc0acc3aa9ce815a9081ebc351837490> [In English].
10. Shkil, A. (2023). Pidtrymka Ukrayiny Frantsiyeyu: rezul'taty ostann'oho roku. [Online]. *Tsentr politychnoho konsal'tynhu*. 1 bereznya. Available from: <https://cpc.com.ua/articles/pidtrimka-ukraini-francieyu-rezultati-ostannogo-roku> [In Ukrainian].
11. Spil'na zayava samitu Ukrayina – Pivnichna Yevropa v m. Hel'sinki. [Online]. *Sayt Ofisu Prezydenta Ukrayiny*. 3 travnya. Available from: <https://www.president.gov.ua/news/spilnazayava-samitu-ukrayina-pivnichna-yevropa-v-m-gelsinki-82613> [In Ukrainian].
12. Letter: Ukraine's partners need to stand united against Russia's illegal war. (2023). [Online]. *Financial Times*. December 13. Available from: <https://www.ft.com/content/4ab5a177-1c04-424d-a200-78d74a7a32a1> [In English].
13. Mia, I. (2023). Armed Conflict Survey 2023: Editor's Introduction. [Online]. *The International Institute for Strategic Studies*. Available from: <https://www.iiss.org/publications/armed-conflict-survey/2023/editors-introduction/> [In English].
14. Mel'nyk, Yu. (2023). Chomu bez dopomohy SSHA v Ukrayini bude bil'she tsyvil'nykh zhertv? Dumky analitykiv. [Online]. *Holos Ameryky*. 16 hrudnya. Available from:

<https://www.holosameryky.com/a/chy-mozhe-ukraina-obytytsia-bez-dopomohy-ssha/7400882.html> [In Ukrainian].

15. Kudryashov, R. (2023). Hroshi ye. Yaku dopomohu otrymaye Ukrayina vid Zakhodu nastupnoho roku? [Online]. *Ukrayins'ka pravda*. 19 hrudnya. Available from: <https://www.prawda.com.ua/columns/2023/12/19/7433668/> [In Ukrainian].

Lakishyk D. *Specific Assistance of Western Countries to Ukraine in the War with the Russian Federation.*

The article examines the peculiarities of the support of Ukraine by the leading states of the transatlantic region in the war with the Russian Federation. It is noted that the largest support for Ukraine since the full-scale invasion of Russian troops is provided by the USA, as well as EU countries, in particular Germany, France, Italy, etc. The aid provided to Ukraine by Great Britain, which is able to act faster and more actively outside the EU structure, is highlighted separately. It is also emphasized that the sufficiently intensive assistance of the Scandinavian countries, which to one degree or another, both independently and in coalition with each other and other European countries, join joint efforts in opposing democracy to dictatorship.

It is noted that at the end of the second year of the war between Ukraine and the Russian Federation, certain questions arise regarding the further support of Ukraine by partners – how certain priorities change in accordance with the domestic political situation in a certain country. It is noted that despite the diversity of opinions regarding further assistance to Ukraine, the statements of the leaders of the countries, their real steps in the formation of security policies aimed at strengthening their defense capabilities, including the deepening of defense cooperation with Ukraine, give grounds to talk about the long-term perspective of their support of the Ukrainian state. The thesis that the current transformation of the international order depends on how and how decisively the Western countries will show themselves in such a destabilization path, how consolidated will be their actions to protect democratic values in contrast to growing authoritarianism, is indisputable, because the war in Ukraine is only one of manifestations of this global confrontation.

Keywords: *Ukraine, the Russian Federation, war, the USA, leading European countries, international aid.*